

Alles over water in één atlas

'De Bosatlas van Nederland Waterland' is onlangs verschenen. Een prachtig uitgevoerd naslagwerk over Nederland en het water, vroeger, nu en in de toekomst. Honderden kaarten, luchtfoto's en vele infografieken illustreren heldere artikelen over vrijwel alle aspecten van het water, die in acht overzichtelijke hoofdstukken zijn onderverdeeld. Meer dan 40 overheidsdiensten, kennisinstellingen en bedrijven hebben aan het overzichtswerk meegewerkt. In de boekhandel liggen ruim 20.000 exemplaren. Voor het onderwijs zijn 14.000 atlassen bestemd. Prins Willem-Alexander schreef het voorwoord.

Voor waterprofessionals is de inhoud van 'De Bosatlas van Nederland Waterland' grotendeels gesneden koek. Handig voor hen is het feit dat alle denkbare watergerelateerde onderwerpen - ook die niet direct met de watersector te maken hebben - kort en bondig en overzichtelijk gerubriceerd in het boek zijn opgenomen, waardoor het te gebruiken is als een handig naslagwerk. Wie kennis over de waterhuishouding in een bepaald gebied toevallig niet paraat heeft, wil weten wat bijvoorbeeld de ontwikkeling is van de verzilting en verzoeting van het watersysteem in het Hollands Noorderkwartier of benieuwd is naar het chloridegehalte in 1930 en 2007, vindt de antwoorden in de atlas.

Doordat de auteurs ingaan op recente ontwikkelingen, die deels te maken hebben met de verwachte klimaatverandering, zoals het Deltaprogramma en de verbetering van regionale waterkeringen, bestaat het gevaar dat de atlas relatief snel aan actualiteit inboet. Het feit dat soms sprake is van een (snel achterhaalde) momentopname is echter één van de weinige kanttekeningen. Bovendien is de atlas niet in eerste instantie bestemd voor de 'waterwereld', maar voor een breed publiek, in het bijzonder middelbare scholieren. De teksten zijn op deze groepen afgestemd.

Geschiedenis

De atlas begint met een hoofdstuk over de

geschiedenis: '10.000 jaar geleden eindigde de laatste ijstijd en begonnen de ijskappen af te smelten (...). In totaal steeg de zeespiegel zo'n 35 meter...' Aan de orde komen onderwerpen als kustafslag, wonen op terpen en wierden, watersnoodrampen, landaanwinningen ('In totaal is 6.300 km², 18 procent van Nederland, 'veroverd' op het water'), de Zuiderzeewerken en de Deltawerken. Maar ook wordt uitgelegd hoe de cholera-epidemieën, die ons land na 1830 teisterden, bijvoorbeeld in Amsterdam leidden tot de aanleg van een drinkwaterleiding, die schoon water aanvoerde vanuit de duinen, en een rioolstelsel. Het vervuilde water werd toen nog geloosd op het open water.

Indien relevant beschrijven de auteurs op een toegankelijke manier de huidige stand van zaken of de ontwikkeling van een bepaalde situatie van toen naar nu. Kaarten en grafieken illustreren hun teksten. Zo is in een oogopslag de ontwikkeling van het waterverbruik per inwoner tussen 1920 en 2007 te zien, of het aantal actieve, geopende en gesloten waterwinningen (uitgesplitst in oppervlaktewater, oeverinfiltratie, water uit kalksteenformaties, kunstmatig infiltratiewater, diep en freatisch grondwater) tussen 1850 en 2000. Na geschiedenis volgen hoofdstukken over cultuur en recreatie, economie, klimaatverandering en veiligheid, watermanagement, gezondheid en milieu, water in het landschap en water in de stad.

De atlas vertelt onder meer hoe het deltaprogramma Nederland beschermt tegen de gevolgen van een warmer en grilliger klimaat, waarom we jaarlijks duizenden woningen bouwen in diepe polders, hoe we energie en mineralen terugwinnen uit huishoudelijk afvalwater, welke delen van Nederland de meeste kans maken te overstromen en wat de gevolgen daarvan zijn en welke waterschappen Nederland kent.

'De Bosatlas van Nederland Waterland' (ISBN 978 9001 90203 2) van uitgeverij Noordhoff telt 104 pagina's, is gebonden en kost 24,95 euro.